

10 atvejo tyrimas

Aprašymas: Artūras, devynmetis berniukas, negali perskaityti to paties žodžio antrą kartą. Jam nepavyksta skiemenuoti net paprasto žodžio „mama“. Pirmieji sunkumo požymiai išryškėjo, kai vaikas pradėjo lankyti darželį: jam buvo sunku įsiminti eilėraščius, daineles ir ritmą. Šiuo metu jam daug sunkiau suprasti užduotis, ypač jei jos parašytos smulkiu šriftu. Taip pat Artūrai sunku atsakyti į atvirus klausimus raštu - net jei jis žino teisingą atsakymą, negali jo suformuluoti. Jis pasimeta, jeigu reikia atlikti skaičiavimus stulpeliu, jis nebežino, kuris skaičius eina po kurio, skaičiai „pabėga“. Berniukui sunku atskirti, kur yra kairė ir dešinė pusė, sudėtinga nustatyti kryptį.

Berniukas patyrė daug streso, nes mokytojai ir net giminaičiai sakydavo, kad jis „nepakankamai stengiasi“ ir kad jam „tiesiog reikia ilgiau pasėdėti su knygomis“.

Sunkumai pasireiškia nesugebėjimu veikti nuosekliai: sunku mintyse išskaidyti žodį į garsus ir teisingai jį perskaityti. Jis negali atsiminti žodžių ir apibrėžimų, kurių iki galo nesupranta. Jam išsivysto dezorientacijos būseną, kuri neleidžia disleksikui susikaupti skaitant ar rašant.

Raktažodžiai: neurologija, disleksija, orientacija, erdvė, suvokimas, fonologinis apdorojimas, dezorientacija.

I. Poreikių ir sprendimų veiksmų planai

10 atvejo tyrimo veiksmų planas

1 veikla: figūros

Reikalingos priemonės: popieriaus lapas, pieštukas ir įvairios figūros (pvz., apskritimai, kvadratai, trikampiai ir kt.).

Instrukcijos:

1. Duokite vaikui popieriaus lapą ir pieštuką.
2. Ant popieriaus lapo uždėkite figūrą ir paprašykite, kad vaikas ją apibrėžtų. Skatinkite vaiką neskubėti ir stengtis kuo tiksliau nupiešti figūrą.
3. Kai vaikas sėkmingai apibrėžė figūrą, nuimkite ją nuo popieriaus ir pakartokite procesą su kita figūra.
4. Užduotis vykdoma tol, kol visas lapas yra užpildytas įvairiomis figūromis.
5. Jei vaikui yra nesunku apibrėžti figūras, pasiūlykite užduotį atlikti nedominuojančia ranka arba nežiūrint į popierių.
6. Kai vaikas baigs užduotį, pagirkite jį už pastangas ir paraginkite toliau lavinti rašymo įgūdžius.

Ši veikla gali padėti pagerinti vaiko rašymo ranka įgūdžius, nes stiprina smulkiąją motoriką ir gerina pieštuko valdymą. Apibrėždamas figūras vaikas atlieka tikslius judesius pieštuku ir jam nereikia rašyti pilnų žodžių ar sakinių.

2 veikla: garsų atitikimas

Reikalingos priemonės: kortelės su paveikslėliais arba žodžiais ir kortelės su atitinkamais garsais.

Instrukcijos:

1. Išskleiskite korteles (su žodžiais arba paveikslėliais) priešais vaiką.
2. Išmaišykite korteles su garsais ir sudėkite jas į krūvą.
3. Leiskite vaikui paimti viršutinę kortelę iš krūvos ir įsiklausyti į garsą.
4. Paprašykite vaiko surasti kortelę su paveikslėliu arba žodžiu, atitinkančiu girdėtą garsą.
5. Kai vaikas suras teisingą kortelę, paprašykite jo/jos garsiai pasakyti žodį ar garsą.
6. Pakartokite šį procesą su likusiomis kortelėmis.
7. Jei vaikui ši užduotis atrodo per lengva, pridėkite daugiau kortelių arba naudokite sudėtingesnius garsus.
8. Kai vaikas baigs užduotį, pagirkite jį už pastangas ir paskatinkite toliau lavinti skaitymo ir klausymo įgūdžius.

Ši veikla gali padėti pagerinti vaiko fonologinį suvokimą, t. y. gebėjimą atpažinti žodžių garsus ir jais manipuliuoti. Ji padeda vaikui praktikuotis susieti garsus su atitinkamais simboliais, o tai gerina skaitymo ir rašymo įgūdžius.

3 veikla

Viena iš veiklų, galinčių padėti Artūrai įveikti skaitymo sunkumus, yra multisensorinis fonetinis mokymas. Taikant šį metodą, vaikai mokomi skaityti ir rašyti žodžius įvairiais pojūčiais (pvz., klausa, rega ir lytėjimu). Žemiau pateikiame vieną iš multisensorinio fonetinio mokymo pavyzdžių:

1. Raidžių ir garsų atitikimas: kartu su mokytoju ar auklėtoju Artūras gali derinti raides su garsais. Pavyzdžiui, jam galima parodyti raidę „m“ ir pasakyti garsą „mmm“. Mokytojas taip pat gali parodyti paveikslėlį, kuris prasideda raide „m“, pavyzdžiui meškos.
2. Braižymas pirštais: Artūras gali raides braižyti pirštais ant tekstūrinio paviršiaus, pvz., švitrinio popieriaus ar tekstūrinio kilimėlio. Tai gali padėti jam išmokti raidžių formą ir jų skambesį.
3. Žodžių kūrimas: naudodamas raidžių plyteles arba magnetukus, Artūras gali kurti žodžius iš išmoktų garsų. Pavyzdžiui, jis galėtų sudėlioti žodį „katė“ iš raidžių k-a-t-ė.
4. Skaitymas: Artūras gali skaityti trumpas ištraukas su išmoktais žodžiais ir garsais ir atsakyti į klausimus, susijusius su tekstu. Tokiu būdu jis lavins teksto suvokimo įgūdžius.

Svarbu pažymėti, kad ši veikla turėtų būti pritaikyta pagal Artūro poreikius ir mokymosi stilių, be to, ji turėtų būti vykdoma saugioje ir palaikančioje aplinkoje. Taip pat svarbu nuolat Artūrą pagirti, skatinti ir palaikyti. Tokiu būdu jis labiau pasitikės savimi ir bus motyvuotas tobulinti skaitymo įgūdžius.